

er bleven endmere bestyrket i min Formening om, at vi Intet faae ud af denne Sag, efterat Forhandlingen var begyndt; thi jeg troede næsten, at dette Lovforslag fortærede under Justitsministeren, men da jeg ser, at det hører under den høitærede Kultusminister, siden han er den eneste Minister, der er tilstede, tror jeg, at der er saameget mindre Grund til at vente sig noget Resultat af Sagen. Saavidt jeg har kunnet se, klæber den høitærede Ministers Fingre jo efter at udvide den ministerielle Enevælde, og han er idetmindste ikke meget villig til at gaa ind paa frifindende Reformers paa Kirvens Omraade. Dette er imidlertid ikke min eneste Grund til ikke at ville indlade mig paa en Diskussion; var det det, da kunde jo den ærede Forslagsstiller nemlig sige: Lad os saa netop under disse Forhold reise Diskussion her i Salen. Naar, som Du selv har udtalt, det store Flertal af Medlemmer i denne Sal, ja, endogsaa Medlemmer udenfor Oppositionen, ere enige om, at denne Sag burde fremmes, vil det maatte gaarne allermeest, at vi saa her reise Sagen. Hertil vil jeg sige, at det forekommer mig ligesom den ærede sidste Aler, at denne Sag er kommen saa mærkelig uheldig frem, adskilt fra Afskovadressen, som vi ville faae til Behandling, naar Andragende-Udvalget bliver færdigt med sin Indstilling. Det forekommer mig med Hensyn til dette Lovforslag om Høgtstab og Lovforslaget om Konfirmationen, der kommer bagefter, at have vi Lyst til at faae en Diskussion om dem, ere vi, som sagt, enige om, at der skal gaas frem i Frihed i det Hele taget paa det kirkelige Omraade, og ere vi enige om til en vis Grad at støtte Afskovudtalelserne, da vil det rette Sted til at tage disse Sager frem i deres Helhed ikke være ved saadanne enkelte Lovforslag, men det vil være, naar vi faae Indstillingerne fra Andragende-Udvalget. Jeg er nemlig vis paa, at der er endel af dette Udvalgs Medlemmer, der ville foreslaa denne Sag henvist til Ministeren, og da ville vi kunne faae en fuldstændig Diskussion om alle disse Sager. Jeg tror derfor at være i Overensstemmelse med en stor Del af mine nærmeste politiske Venner, naar jeg udtaler, at naar vi ingen Anledning finde til at gaa ind paa en Realitetsforhandling, er det grundet baade i de Hensyn, som jeg nævnte sidst, og i Hensyn til det Udbytte, vi kunne vente af en Forhandling med den høitærede Minister, men ikke grundet i, at vi skulde have mindre Kjærlighed og Lyst til at fremme Friheden indenfor Folketirken end den ærede Forslagsstiller. Jeg slutter derfor med at sige, at jeg vilde ønske, at hans Sver var kommen frem under en heldigere Situation, saa at den kunde krones med mere Held. Til disse Bemærkninger skal jeg indskrænke mig.

Bajer: Da jeg bad om Ordet, vidste jeg ikke, at det ærede Medlem for Randers Amts

3die Valgfreds (Bust) vilde udtale, hvad han nu har udtalt, og jeg kunde forsaavidt frasælde Ordet, som jeg jo i det Væsentlige er enig med ham. Naar jeg ikke desmindre tror, at jeg bør beholde det, da er det, fordi jeg mener, at om det end kunde være nok saa rigtigt at tage den egentlige Forhandling ved Andragenderne, som somme senere, saa tror jeg dog, at de noget tydeligere Udtalelser, som jeg ønskede at komme frem med, let vilde kunne blive formeget ved en saadan Leilighed, hvor der kommer tyve andre Sager frem paa samme Tid. Ikke heller tror jeg, at det vilde være saa aldeles spildt Umage, som det ærede Medlem omtalte, at komme med et Par Bemærkninger ved denne Leilighed, da jeg tror, at der er Enighed om, at det er ønskeligt at faae Sagen til et Udvalg, og at der muligvis ogsaa kunde komme Betænkning fra dette Udvalg. Vi skulle i det Hele tænke paa Fremtiden, plante for Efterkommerne uden Hensyn til, hvorledes Stillingen er for Dieblisset, og det er jo bekjendt, at der er Mange, der ikke have Dinene aabne for, hvor vigtig denne Sag er. Det er muligt, at man ved en Forhandling kunde bearbejde den offentlige Mening, og derfor skulde jeg ønske, at Sagen blev saa vidt fremmet, at der kunde komme en Udvalgsbetænkning i denne Samling. Jeg beder vel bemærket, at, naar jeg tager Ordet her, er det uden noget som helst Haab om, at Sagen skal blive gennemført i denne Samling. Jeg henvender mig aldeles ikke til den høitærede Kultusminister, det er mig aldeles ligegyldigt, om han hører, hvad jeg siger, eller ikke, og jeg vilde forsaavidt hellere se den høitærede Justitsminister her, ikke fordi han er Justitsminister, men fordi han er en Mand, der er sagtyndig i disse Forhold. Det skal nu ikke være en Fornærmelse mod den høitærede Kultusminister, og jeg tror heller ikke, at han vil føle sig fornærmet over, at jeg antager, at Justitsministeren som Retshistoriker er bedre inde i denne Sag end den Minister, som er tilstede her idag. Der har været Tale om Obstruktionspolitik, og det er ganske rigtigt, at der kommer Obstruktion under et Ministerium som det nuværende. Dette skal tjene som Indledning til, at jeg finder det rigtigt at beholde Ordet, da jeg engang har udbedt mig det.

Det, jeg vil fremdrage, er, at vi ikke bør lade nogen Leilighed ubenyttet til at bearbejde den offentlige Mening for dette Spørgsmaal, fordi det er et af de Punkter, hvor vi ere meget langt tilbage. Bed at gaa frem nu til at gjøre borgerligt Høgtstab til det egentlig retsstiftende, gjøre vi i Grunden kun om igjen, hvad der efter min Mening blev gjort galt for et Par hundrede Aar siden. Da vandt i Virkeligheden Katholicismen en Seir over Reformationen. Det turde maaste være dem bekjendt, som kjende lidt til Kirkehistorie, at der fandt et større katolisk